

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

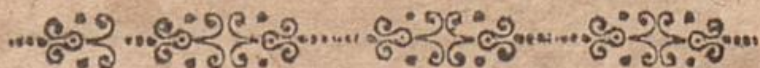
In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Capvt VI. De irregularitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

CAPVT VI.

DE IRREGVLARITATE.

ARTICVLVS VI.

De irregularitate in genere.

Irregularitas est inhabilitas iure canonico inducta, quantum est ex se impediens susceptionem ordinum, vel vsum susceptorum. Vbi sub nomine ordinum comprehenditur etiam prima tonsura, ex communiore sententia.

Quamuis irregularitas magnam affinitatem habeat cum censuris, non tamen est censura proprie dicta; siquidem censura nunquam incurritur nisi ob peccatum; irregularitas vero non modo ob peccatum, sed etiam propter defectum aliquem, qui non est peccatum, contrahi potest.

Irregularitas in eos tantum cadit qui sunt capaces ordinis. Vnde nec viri nondum baptizati, nec feminae possunt irregularitatem istam, à iure Ecclesiastico inductam, contrahere.

Duplex est, alia ex defectu, alia ex delicto. Prior contrahitur sine culpa, posterior nequaquam. Imò hæc non incurritur, nisi ob peccatum mortale.

Vt incurratur irregularitas ex delicto, requiritur actus externus isque consummatus. Vnde irregularitas imposita ob homicidium, non contrahitur ob voluntatem occidendi, nec ob inchoatum homicidium, sed non perfectum.

Non tamen opus est, quod actus in iudicio probari possit.

possit. Quo fit vt excommunicatus occulte celebrans, incurrat irregularitatem.

Irregularitas impedit susceptionem tonsuræ, & omnium Ordinum; & si sit totalis, impedit vsum eorum omnium, non, si tantum sit partialis. Vnde si Sacerdoti amputetur digitus, ille poterit à peccatis absolueri, etsi non liceat ei sacrum celebrare.

Imò poterit per se loquendo, eiusmodi Sacerdos eligi ad beneficium, habens adiunctum onus audiendi confessiones, non autem sacrum celebrandi.

Licet aliqui putent hoc tantum procedere de eo, qui partialiter factus est irregularis, sine sua culpa: alii tamen id extendunt etiam ad eum, qui sua culpa eiusmodi irregularitatem incurrit.

Verum simpliciter irregularis non est capax beneficii, adeoque si illi confertur, curare debet vt obtenta dispensatione ab irregularitate, beneficium ei iterum conferatur. Et idem de pensione clericali dici potest.

Vnde si beneficium confertur irregulari, ante obtentam dispensationem, collatio est nulla, & ille non potest fructus beneficii suos facere, nec exercere actus administrationis ei adiunctos.

At si irregularitas post legitimam beneficii collationem superueniat, ea non priuat, ipso facto, beneficio ante obtento. Quare beneficiarius irregularis potest beneficium resignare in fauorem alterius, non tamen tenetur fructus restituere, si suo muneri per se, vel per alium satisfecerit.

Irregularis ob homicidium, aliudue crimen, priuandus est beneficio, non pensione; ei tamen qui ex ægritudine irregularitatem contrahit, debet dari coadiutor, qui illius vicem suppleat.

Sicut irregularis est incapax beneficii, ita & iurisdictionis ordinariæ ei adiunctæ; adeoque validè accipere non potest iurisdictionem ordinariam fori pœnitentiæ.

Verum quemadmodum beneficiarius qui incidit in

irregularitatem, non priuatur ipso facto beneficio ante obtento, ita potest ille exercere iurisdictionem beneficio annexam, extra vsum Ordinis; vnde Parochus irregularis potest matrimonio assistere, non tamen solemniter benedicere: potest alteri facultatē absoluedi delegare, non tamen ipse potest Sacramentaliter absoluerē.

Irregularis non est incapax iurisdictionis delegatæ. Quare Sacerdos qui irregularitatem incurrit, potest validè accipere potestatem delegatam absoluedi in foro pœnitentiæ; esto non possit eam legitimè exercere, quamdiu tale impedimentum durat.

Confessio scienter facta irregulari nominatim denunciato, est inualida; at quæ illi fit ignoranter, non videtur inualida.

Non incurritur irregularitas in dubio iuris, id est quando dubitatur an iure lata sit, vel an ius existat à quo imponatur.

Nec incurritur quando probabiliter iudicatur, per ius non inferri, etsi sit probabile, aut etiam probabilius eam inferri. At si probabile est irregularitatem iure latam esse, nec contrarium iudicatur probabile, id sufficit ad eam incurrendam.

Qui dubitat an actui quem elieuit, iuncta sit irregularitas, non debet contra talem irregularitatem operari; v. c. Ordines suscipiendo, antequam dubium ex causa rationabili in praxi deponat.

Si tamen post adhibitam moralem diligentiam, dubium adhuc perseuerat; aliqui dicunt dubitantem non teneri seruare irregularitatem; etsi alij oppositum doceant.

In homicidio laborans dubio facti, censetur irregularis, quod probabilius ad alia facta. propter quæ irregularitas incurri solet, extendi non debet.

Licet autem aliqui putent, id non debere intelligi, nisi de dubio homicidij iniusti, alij tamen putant etiam extendi ad iustum homicidium. Ita vt ille tenetur

neatur
an alio

De ir

VAR

ficatio
sentar
est vni

Ne
veram
nium
uam,

Dic
verè c
tation

si qui
cogni
At

emiss
sa, vel
nium
nosci

Sec
le de
ferat
effec

taten
trech
niqu
buse

Ta
quis
ped
per d

appr

neatur se gerere tanquam irregularem, qui dubitat
an aliquem siue iuste, siue iniuste occiderit.

ARTICVLVS II.

*De irregularitatibus prouenientibus vel ex aliquo
defectu, vel ex delicto.*

VARIAE sunt irregularitates ortæ ex defectu.

Prima est quæ oritur ex bigamia, defectu signi-
ficationis, quatenus bigamus non potest rectè repræ-
sentare matrimonium Christi cum Ecclesia, quod
est vnus, cum vna.

Nota hoc impedimentum incurri, non modo per
veram & realem bigamiam, qua quis verè matrimo-
nium inijt cum duabus, sed etiam per interpretati-
uam, & similitudinariam.

Dicitur bigamia interpretatiua, quando quis non
verè cum duabus contraxit, sed secundum interpre-
tationem iuris censetur cum duabus contraxisse. Vt
si quis contrahat cum vidua, aut cum alia carnaliter
cognita.

At bigamia similitudinaria est, quando quis post
emissum votum castitatis, vel in professione religio-
sa, vel in susceptione sacrorum Ordinum, matrimo-
nium celeb: at cum aliqua, eamque carnaliter cog-
noscit.

Secunda est quæ oritur ex defectu corporis, siue il-
le defectu talis sit, vt nimiam deformitatem secum
ferat, vt si quis careret naso, aut ipsi oculus extractus
esset: siue impediatur executionem Ordinis ob debili-
tatem, vt si quis tremulis manibus non posset con-
tractare calicem, absque periculo effusionis. Siue de-
nique scandalum, & abominationem pariat, vt mor-
bus epilepticus, lepra, &c.

Tertia est ex defectu natalium, quando scilicet ali-
quis natus est ex illicito concubitu. Verùm hoc im-
pedimentum tolli potest 1. per legitimationem. 2.
per dispensationem 3. per professionem in Religione
approbata emissam.

M 3

Nota

Nota legitimatum à Papa fieri habilem ad Ordines, & beneficia, dispensationem verò esse strictè accipiendam, ita vt dispensatus ad Ordines, non censetur dispensatus ad beneficia, aut vice versa.

Quarta est ex defectu originis, aut libertatis. Unde serui sunt irregulares, nec possunt Ordines suscipere, sine consensu domini. Coniugati etiam ad Ordines non debent admitti nisi in casibus de quibus alibi dictum est. Item obligati ad ratiocinia impediuntur ab Ordinem susceptione, donec administrationis suae siue publicae, siue privatae rationem reddiderint. Item ij qui ex obligatione seruiunt curijs Principum secularium, vt Iudices, Aduocati, milites &c. donec ab eiusmodi officijs liberi sint.

Quinta oritur ex infamia, quae non solum tunc contingit, quando committitur graue delictum publicum, quod apud viros graues & honesto scensetur infame, vel cui à iure imposita est poena infamiae, sed etiam quando quis artem aliquam vilem & ignominiosam, vt histrionis, macellarij, tabernarij, &c. proficitur.

Sexta oritur ex defectu aetatis praescriptae ad Ordines suscipiendos, quae tollitur quando homo ad legitimam aetatem peruenit, nec ad hoc vlla opus est dispensatione.

Nota ad primam tonsuram requiri aetatem septem annorum, at verò Ordines minores post septennium conferri posse, excepto Acolitatu, qui non nisi anno duodecimo completo administrari debet. Ad subdiaconatum autem requiri aetatem 22. inceptum, ad diaconatum, 23. inceptum, ad presbyteratum, 25. inceptum, & ad Episcopatum, ex iure communi, trigessimum completum.

Septima oritur ex defectu animae, & comprehendit primo Energumenos, seu à dæmone etiam semel possessos; item furiosos ad tempus, & eos qui tantum semel inciderunt in amentiam, lunaticos, seu qui illa habent interualla, &c. secundo comple-

ctitur

stitur Neophitos, seu illos qui recens conuersi sunt ad fidem, siue antea Iudaorum, siue Turcarum, siue Lutheranorum, aut similibus hæreticorum sectæ addicti fuerint. Tertio homines illiteratos, seu qui carent scientia necessaria ex præscripto Ecclesiæ, ad Ordines suscipiendos.

Octaua oritur ex defectu lenitatis, quæ tunc contingit, quando aliquis iuste & ex publica autoritate alium actu occidit, aut mutilat, membrum aliquod amputando, v. c. manum, pedem, oculum, vel aliquam aliam partem corporis, quæ sit instrumentum proximum, & integrum alicuius actionis. Et hæc de irregularitatibus prioris generis, quæ dicuntur ex defectu.

Quod attinet ad eas quæ dicuntur ex delicto, eæ etiam sunt variæ & multiplices. *Prima* censetur quæ provenit ex homicidio voluntario, vel ex mutilatione membri iniusta, ad quam reducitur illa quæ ii ligantur, qui consulunt homicidium, si mors ex tali consilio sequatur; item qui homicidio cooperantur.

Secunda est quæ oritur ex homicidio casuali indirecte voluntario, & culpabili: dicitur autem homicidium indirecte voluntarium, quando non adhibetur debita diligentia, ne homicidium ex actione quæ fit, sequatur. Cæterum si homicidium sit omnino inuoluntarium, non incurritur irregularitas.

Tertis est quæ provenit ex homicidio necessario (seu quod non fit sponte, sed ex causa, & necessitate iustæ defensionis) si moderamen inculpatae tutelæ non intercedat; vt contingit si quis fugæ salutis suæ consulere possit sine dedecore, vel infamia, nec tamē fugiat, sed inuasorem occidat. Quod si prædictum moderamen interueniat, nulla incurritur irregularitas.

Quarta irregularitatis species oritur ex delicto circa administrationem aut susceptionem baptismi, quando scilicet quis denuo baptizat eum, quem
scit

scit antea fuisse baptizatum, quando ille qui baptizatus est, neque ignorantia inuincibili & inculpabili facti, aut iuris laborat, baptismum secundò suscipit.

Quinta prouenit ex delicto circa Sacramentum Ordinis; si quis v. c. furtiuè Ordines suscipiat, aut solemniter ministret in Ordine, quem non habet, aut sit per saltum ad aliquem Ordinem promotus, exempli causa ad diaconatum prætermisso subdiaconatu, & in Ordine sic suscepto, vel in eo quem omisit, ministret.

Sexta oritur ex delicto violationis alicuius censure Ecclesiasticæ, vt si clericus ita exercet actum alicuius Ordinis, vt tali exercitio dicatur violare censuram qua ligatur, nimirum maiorem excommunicationem, suspensionem, vel interdictum, nisi ex ignorantia, obliuione, necessitate, aliaue iusta causa excusetur.

Septima est quæ contrahitur ex delicto hæresis, qua ligantur hæretici, apostatæ à fide, eorumque fautores, etsi sint occulti, dummodo illorum hæresis signo aliquo externo sit manifestata. Extenditur autem hæc irregularitas etiam ad filios hæreticorum, vsque ad secundam generationem per lineam paternam, per maternam vero sistitur in prima, quod intellige de filiis hæreticorum, qui ante mortem non sunt conuersi ad fidem. Sed hæc de irregularitate, adeoque de secunda Summula Casuum conscientia parte, pro nostro instituto dicta sufficiant, ad Maiorem Iesu Christi gloriam, & fidelium vtilitatem.

F I N I S.

Collegii Soc. Iesu 1697
Paderbornensis